

Voimaantulo- ja voimassaoloaika:

1.1.2023 - toistaiseksi

Muutostiedot:

Ohje korvaa aikaisemmin annetun ohjeen nro 12/2016, Dnro 367/41/2016

Säädösperusta:

Puoluelaki (10/1069) 9 b § ja 9 d §

Valtiontalouden tarkastusviraston ohje vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevan erittelyn tekemisestä sekä tilinpäätöstiетоjen toimittamisesta

Tässä ohjeessa annetaan lain ja Valtiontalouden tarkastusviraston määräyksen oikean ja yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi tarpeellisia tarkempia yleisiä ohjeita vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittelyn tekemisestä.

Ohjetta sovelletaan puolueissa tarkoitettuihin puolueisiin ja avustuspäätöksessä tarkoitettuihin yhdistyksiin.

Valtiontalouden tarkastusvirasto ylläpitää ilmoitusrekisteriä osoitteessa www.puoluerahoitusvalvonta.fi jossa myös vastaanotetut ilmoitukset julkaistaan.

1 Velvollisuus laatia vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskeva erittely sekä velvollisuus toimittaa tilinpäätöstiетоja tarkastusvirastolle

Puolueen tulee toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle puolueen ja avustuspäätöksessä mainittujen yhdistysten toimintakertomus ja tasekirja, tilintarkastuskertomus, vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskeva erittely, tilitys valtionavustuksen käytöstä sekä ajantasaisiin ilmoituksiin sisältyvät tiedot.

Muiden puolueyhdistyksen ei tule toimittaa edellä mainittuja tietoja tarkastusvirastolle.

Puolueen ja valtionavustusta saaneen puolueen avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen on eriteltävä kampanja-aikana sille aiheutuneet vaalikampanjan kulut ja kampanjan rahoitus erikseen jokaisten yleisten vaalien osalta. Yleisillä vaaleilla tarkoitetaan eduskuntavaaleja, presidentinvaaleja, aluevaaleja, kuntavaaleja ja europarlamenttivaaleja.

Vaalikampanja-ajalla tarkoitetaan ajanjaksoa, joka alkaa kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja päättyy kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen.

2 Vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevan erittelyn sisältö

Erittelyssä tulee ilmoittaa vaalit, jota erittely koskee. Vaalikampanjan kulut tulee eritellä seuraavasti:

Vaalikampanjan **kulut** yhteensä sekä eriteltyinä

- vaalimainonnasta sanoma-, ilmaisjakelu- ja aikakauslehdissä, radiossa, televisiossa sekä tietoverkoissa ja muissa viestintävälineissä, ulkomainonnasta, vaalilehtien, esitteiden ja muun painetun materiaalin hankkimisesta, mainonnan suunnittelusta ja vaalitulaisuuksien järjestämisestä aiheutuneisiin kuluihin;
- vaalikampanjaa varten annettuihin avustuksiin;
- kampanjaa varten palkatusta henkilöstöstä ja hankituista toimitiloista aiheutuneisiin kuluihin; sekä
- muihin kuluihin

Vaalikampanjan rahoitus tulee eritellä seuraavasti:

Vaalikampanjan **rahoitus** yhteensä sekä eriteltyinä

- otettuihin lainoihin;
- puoluelain 9 §:ssä tarkoitettuun avustukseen ja muuhun vastaavaan lakiin taikka valtion, hyvinvointialueen tai kunnan talousarvioon perustuvaan avustukseen;
- tukeen vaalikampanjaan; tuki vaalikampanjaan tulee jaotella tukeen yksityishenkilöiltä, yrityksiltä ja muilta tahoilta; sekä
- muihin rahoituslähteisiin. Muilla rahoituslähteillä tarkoitetaan kaikkia sellaisia vaalikampanjan rahoitukseen käytettyjä varoja, jotka eivät kuulu mihinkään edellä mainituista rahoituslajeista.

Vaalikampanjan rahoituksen tulee kattaa vaalikampanjan kulut.

Erikseen on mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1 500 euroa. Useat samalta tukijalta kampanja-aikana saadut suoritukset lasketaan yhteen ja ilmoitetaan yhtenä tukena. Tuki ilmoitetaan bruttomääräisenä. Tuki, jota ei ole annettu rahana arvioidaan ja ilmoitetaan rahamääräisenä.

Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen antamansa tuen arvo on pienempi kuin 1 500 euroa. Suostumuksen hankinnasta vastaa aina ilmoitusvelvollinen.

Jos tuki sisältää kolmannelta taholta välitettyä tukea vähintään 1 500 euroa, tuen saajan on ilmoitettava myös tieto välitetyn tuen antajasta.

Tukijoiden ja välitetyn tuen erittelyyn on sisällytettävä tukea antaneen yhteisön yhteisötunnus.

Vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskeva erittely tulee Valtiontalouden tarkastusviraston määräyksen Dnro 615/04.02.00/2022 mukaan laatia käyttämällä Valtiontalouden tarkastusviraston vahvistamaa sähköistä lomaketta. Erittely tulee laatia jokaisista yleisistä vaaleista erikseen.

Puolue ja valtionavustusta saaneen puolueen avustuspäätöksessä mainittu yhteisö voivat toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle ennen vaalipäivää ennakoilmoituksen, joka sisältää suunnitelman vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta. Ennakoilmoitus tulee laatia käyttämällä Valtiontalouden tarkastusviraston vahvistamaa sähköistä lomaketta.

3 Tietojen toimittaminen

Puolueen asiakirjat ja tiedot tulee toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun puolueen tilinpäätös on vahvistettu. Avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen asiakirjat ja tiedot tulee toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle yhden kuukauden kuluessa yhdistyksen tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Vaalikampanjan kuluja ja rahoitusta koskevat erittelyt tulee toimittaa sähköisellä ilmoituslomakkeella Valtiontalouden tarkastusvirastolle sen vuoden tilinpäätöksen yhteydessä, jolloin vaalit on pidetty.

Puoluelaisissa Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitettavaksi säädetyt tiedot ja asiakirjat voidaan toimittaa yksinomaan sähköisesti Valtiontalouden tarkastusviraston yleisessä tietoverkossa ylläpitämän sähköisen ilmoitusjärjestelmän kautta.

Valtiontalouden tarkastusviraston sähköinen ilmoitusjärjestelmä mahdollistaa sen, että avustuspäätöksessä mainittu yhdistys voi liittää edellä mainitut asiakirjat tiedostomuodossa puolueelle, joka hyväksyy asiakirjat edelleen toimitettavaksi tarkastusvirastolle.

Valtiontalouden tarkastusvirasto julkaisee sille toimitetut tiedot viipymättä ilmoitusrekisterissään. Asiakirjat julkaistaan toimitetussa muodossaan.

Ilmoitukseen ei liitetä kuitteja eikä niiden jäljennöksiä.

4 Ilmoitusten julkaiseminen ja valvonta

Ilmoitukset julkaistaan Valtiontalouden tarkastusviraston ylläpitämässä ilmoitusrekisterissä osoitteessa www.puoluerahoitusvalvonta.fi viipymättä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo puoluelain 9 §:ssä tarkoitetun avustuksen käyttöä sekä tuen, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien asiakirjojen ja tietojen laatimista ja toimittamista koskevien säännösten noudattamista puolueen, puolueen lähiyhteisön ja avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen (*valvottava*) toiminnassa. Tässä tehtävässään virasto voi tarkastaa valvottavan tilinpitoa ja varojen käyttöä sekä tarvittaessa kehottaa valvottavaa täyttämään tästä laista johtuvat velvollisuutensa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto voi sakon uhalla velvoittaa valvottavan täyttämään velvollisuutensa, jos asiakirjoja tai tietoja ei ole viraston kehotuksesta huolimatta toimitettu, korjattu tai täydennetty taikka niiden oikeellisuutta ja riittävyttä selvitetty ja laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden olennainen.

Valtiontalouden tarkastusvirasto voi määrätä myös valtionavustuksen maksamisen lopetettavaksi tai sen osan takaisin perittäväksi puolueelta, joka olennaisesti laiminlyö tämän lain mukaan sille kuuluvan velvollisuuden.

Valtiontalouden tarkastusviraston toimittamasta valvonnasta säädetään muutoin Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa.

Sen estämättä, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus saada rekisteristä jäljennöksiä sekä tietoja yleisen tietoverkon kautta.

5 Lisätietoja ilmoituksen tekemisestä

Lisätietoja ilmoitusten laatimisesta ja tarkastusviraston valvontatehtävästä saa verkkosivuilta osoitteesta www.puoluerahoitusvalvonta.fi sekä Valtiontalouden tarkastusviraston neuvontapalvelusta p. 09 432 5899 työpäivinä klo 10–14.

Tämän ohjeen saa Valtiontalouden tarkastusviraston verkkosivuilta osoitteesta www.puoluerahoitusvalvonta.fi, Finlex -oikeudellisen tietokannan kautta osoitteesta www.finlex.fi saatavilla olevasta Valtiontalouden tarkastusviraston määräyskokoelmasta sekä Valtiontalouden tarkastusviraston kirjaamosta sen aukioloaikoina työpäivinä kello 9–15, käyntiosoite alatunnisteessa.

6 Ohjeen voimaantulo, muutokset aikaisempiin määräyksiin ja ohjeisiin ja voimassaoloaika

Tämä ohje tulee voimaan 1.1.2023. Ohje on voimassa toistaiseksi.

Tämän ohjeen antamisen yhteydessä Valtiontalouden tarkastusvirasto on päättänyt kumota kaikki aikaisemmat kulujen ja rahoituksen sekä tilinpäätöstietojen toimittamista annetut ohjeet.

Helsingissä 27. päivänä syyskuuta 2022

Pääjohtaja

Sami Yläoutinen

Johtava tilintarkastaja

Pontus Londen